

Мар'яна Цьвок

Навчально-науковий інститут права та психології
Національного університету "Львівська політехніка"
кандидат юридичних наук,
асистент кафедри адміністративного та інформаційного права
maryana.kharysh@gmail.com

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС НЕДЕРЖАВНИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ

© Цьвок М., 2017

Розглянуто особливості адміністративно-правового статусу недержавних громадських організацій в Україні, який є комплексом реально визначених прав і обов'язків у сфері публічного управління, що передбачені конкретними нормами адміністративного права. На основі праць вітчизняних науковців та нормативно-правових актів України визначено елементи адміністративно-правового статусу недержавних громадських організацій. Детально аналізується кожен елемент зокрема.

Ключові слова: адміністративно-правовий статус; недержавні громадські організації; органи державної влади; правосуб'єктність.

Марьяна Цьвок

АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВОЙ СТАТУС НЕГОСУДАРСТВЕННЫХ ОБЩЕСТВЕННЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ В УКРАИНЕ

В статье рассматриваются особенности административно-правового статуса негосударственных общественных организаций в Украине, который является комплексом реально определенных прав и обязанностей в сфере публичного управления, предусмотренных конкретными нормами административного права. На основе работ отечественных ученых и нормативных актов Украины определены элементы административно-правового статуса негосударственных общественных организаций. Подробно анализируется каждый элемент в частности.

Ключевые слова: административно-правовой статус; негосударственные общественные организации; органы государственной власти; правосубъектность.

Maryana Tsvok

Institute of Jurisprudence and Psychology
Lviv Polytechnic National University
Department of Administrative and Informational Law
Ph.D.

ADMINISTRATIVE AND LEGAL STATUS OF NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATIONS IN UKRAINE

The article deals with the peculiarities of administrative and legal status of non-governmental organizations in Ukraine, which is a set of defined rights and obligations in the field of public administration that is provided by specific rules of administrative law. On the

basis of the works of native scholars and legal acts of Ukraine the article points out the elements of the administrative and legal status of non-governmental organizations. Every element of the administrative and legal status of non-governmental organizations is analyzed in details.

Key words: administrative and legal status; non-governmental organizations; public authorities; legal personality.

Постановка проблеми. Незважаючи на довгий та складний процес становлення і розвитку недержавних громадських організацій в Україні, останнім часом можна помітити як їхня кількість та активність у громадському та політичному житті зростає. Сьогодні недержавні громадські організації об'єднують тисячі людей для здійснення правозахисної діяльності, підтримки соціально незахищених верств населення, розвитку студентства, молоді, а також беруть активну участь у взаємовідносинах з органами державної влади та місцевого самоврядування. Удосконалено також правове становище недержавних громадських організацій, про що свідчить прийняття нового Закону України “Про громадські об'єднання” в березні 2012 року, норми якого хоч і не позбавлені певних недоліків, проте суттєво змінюють порядок їх створення, принципи діяльності та адміністративно-правовий статус.

Аналіз дослідження проблеми. Слід звернути увагу на те, що адміністративно-правовий статус громадських об'єднань становить науковий інтерес. Його проблематику розробляли такі науковці, як В. Авер'янов, Ю. Битяк, Є. Додіна, І. Личенко, О. Остапенко, С. Стеценко та ін. Однак підходи до визначення його поняття та елементів серед учених різняться, тому сьогодні воно є відкритим для досліджень у науці права.

Метою статті є з'ясування адміністративно-правового статусу недержавних громадських організацій, зокрема комплексу реально визначених прав і обов'язків у сфері публічного управління, що передбачені конкретними нормами адміністративного права.

Виклад основного матеріалу. С. Курило вважає, що “адміністративно-правовий статус – одна з центральних правових категорій, яка має неабияке теоретичне і практичне значення, оскільки правовий статус є одним із тих якісних показників, за якими робляться висновки про рівень правової зрілості держави та суспільства” та звертає увагу на те, що “класичним елементним складом правового статусу є права, обов'язки та відповідальність, з чим погоджується більшість науковців, зокрема і адміністративістів” [1, с. 525–526].

О. Мещерякова зазначає, що “адміністративно-правовий статус особи складається з сукупності елементів, які утворюють його склад. Поряд із наявністю різних поглядів на перелік його структурних елементів, доцільно зазначити, що права і обов'язки становлять серцевину правового статусу, а тому є його обов'язковими елементами. Вона вважає, що до елементів адміністративно-правового статусу слід відносити: адміністративну правосуб'єктність; права; обов'язки; заборони і відповідальність за їхнє порушення [2, с. 610].

В. Колпаков та О. Кузьменко звертають увагу на те, що “аналіз нормативних актів, які регламентують діяльність громадських формувань в Україні дозволяє встановити головну відмінність їх адміністративно-правового статусу від адміністративно-правового статусу державних структур. Вона полягає в тому, що у відносинах з іншими суб'єктами права і між собою ці формування виступають виключно від власного імені, не маючи державно-владних повноважень” [3, с. 168].

О. Остапенко звертає увагу на те, що “регулюючий вплив держави поширюється тільки на ті повноваження громадських формувань, які реалізуються безпосередньо у взаємовідносинах з державними органами. Сутність такого регулювання зводиться до того, щоб, по-перше, через норми адміністративного права закріпити повноваження громадських об'єднань у сфері державного управління, по-друге, створити реальні гарантії їх реалізації” [4, с. 206].

В. Авер'янов адміністративно-правовий статус громадських об'єднань визначав як “сукупність прав та обов'язків, які реалізуються в адміністративних правовідносинах, що виникають між громадськими об'єднаннями і державними органами, органами місцевого самоврядування”. У такому разі він звертав увагу на важливість норм адміністративного права, що регулюють відносини держави і об'єднань громадян [5, с. 251].

Подібної думки дотримуються Ю. Битяк, В. Гаращук та О. Дьяченко, визначаючи адміністративно-правовий статус об'єднань громадян як “сукупність прав і обов'язків, які реалізуються в правовідносинах, що виникають між об'єднаннями громадян і суб'єктами виконавчої влади”. Вони вважають, що “основоположне значення у визначенні правового становища об'єднання громадян має його статут, який повинен містити: назву, мету та завдання об'єднання; умови й порядок прийому в члени об'єднання та виходу з нього; структуру, порядок створення й діяльності статутних органів об'єднання; права та обов'язки його членів; джерела надходження коштів і порядок здійснення видів діяльності, необхідних для виконання статутних завдань; порядок внесення змін і доповнень у статут; порядок реорганізації або ліквідації об'єднання; юридичну адресу” [6, с. 122].

Треба звернути увагу на те, що саме органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування у порядку, визначеному законом здійснюють державний нагляд та контроль за дотриманням закону громадськими об'єднаннями (п. 5 ст. 22 Закону України “Про громадські об'єднання”) [7].

В. Московець, досліджуючи адміністративно-правовий статус недержавних правоохоронних формувань, виокремлює його як “визначені адміністративно-правовими нормами основні завдання, компетенція, відповідальність, порядок формування громадських організацій, що має на меті захист прав і свобод громадян, сприяння притягненню до юридичної відповідальності осіб за скоєння правопорушень, допомога правоохоронним органам у дотриманні порядку і законності” [8, с. 62–63].

І. Личенко, аналізуючи громадські формування як інститути громадянського суспільства, які сприяють захисту законних інтересів громадян у сфері власності, звертає увагу на те, що “їх правовий статус визначається низкою чинників: їхньою організаційно-правовою формою, порядком формування, головними завданнями діяльності, колом закріплених прав, засобами забезпечення законності їхньої діяльності тощо” [9, с. 222].

Є. Додіна вважає, що “адміністративно-правовий статус громадських організацій – це правове положення громадської організації у відносинах із суб'єктами виконавчої влади, врегульоване нормами конституційного та адміністративного права”. Вона зазначає, що “адміністративно-правовий статус громадських організацій слід розглядати як частину загального правового статусу громадських організацій” [10, с. 8].

Адміністративно-правова складова адміністративно-правового статусу недержавних громадських організацій реалізується через значний масив нормативно-правових актів. Базовими правовими актами, які закріплюють загальні засади адміністративно-правового статусу недержавних громадських організацій в Україні є Конституція України та Закон України “Про громадські об'єднання”.

Ми вважаємо, що елементами адміністративно-правового статусу недержавних громадських організацій є їх правосуб'єктність, права, обов'язки, гарантії, обмеження і відповідальність за вчинені правопорушення.

М. Цвік, О. Петришин та Л. Авраменко правосуб'єктність визначають, як можливість і здатність особи бути суб'єктом правовідносин з усіма правовими наслідками. Вони вважають, що правосуб'єктність визначає становище людини в суспільстві, є умовою і гарантією стабільності її правового статусу. Правосуб'єктність фізичних та юридичних осіб визначається в їх правовому статусі, а правовий статус державних органів і організацій – в їх компетенції [11, с. 340, 342].

О. Зайчук та Н. Оніщенко також вважають, що “правосуб'єктність являє собою сукупність правоздатності та дієздатності. Вона охоплює чотири елементи: 1) правоздатність; 2) дієздатність; 3) деліктоздатність; 4) осудність – умова кримінальної відповідальності” [12, с. 238–239].

Вважаємо, що адміністративне право наділяє правосуб'єктністю достатньо широке коло учасників правовідносин. Не є винятком і недержавні громадські організації, які наділені правосуб'єктністю, що гарантує їх адміністративно-правовий статус та визначає становище у суспільстві. Адміністративна правосуб'єктність недержавних громадських організацій є видом загальної правосуб'єктності суб'єктів адміністративного права та характеризує здатність цих організацій бути носіями суб'єктивних прав та юридичних обов'язків.

Недержавні громадські організації для досягнення визначених цілей і завдань реалізують свої права, які базуються на нормах ч. 2 ст. 5, ч. 3, 7 ст. 3, ст. 21, 23, 24 Закону України "Про громадські об'єднання" [7]. Залежно від кола осіб, яким ці права належать, і причини їх виникнення, в юридичній науці права поділяють на загальні та спеціальні [13, с. 34].

Ми вважаємо, що правами недержавних громадських організацій в системі органів державної влади для здійснення своєї мети (цілей) є: а) політичні права; б) соціальні права; в) економічні права; г) спеціальні права.

Політичними правами недержавних громадських організацій в Україні є:

– право звертатися у порядку, визначеному законом, до органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб з пропозиціями (зауваженнями), заявами (клопотаннями), скаргами (п. 2 ч. 1 ст. 21 Закону України "Про громадські об'єднання");

– право брати участь у порядку, визначеному законодавством, у розробленні проектів нормативно-правових актів, що видаються органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування і стосуються сфери діяльності недержавної громадської організації та важливих питань державного і суспільного життя (п. 4 ч. 1 ст. 21 Закону України "Про громадські об'єднання");

– право проводити мирні зібрання (п. 5 ч. 1 ст. 21 Закону України "Про громадські об'єднання").

Соціальними правами недержавних громадських організацій є:

– вільне поширення інформації про свою діяльність, пропагування своєї мети (цілі) (п. 1 ч. 1 ст. 21 Закону України "Про громадські об'єднання");

– одержання у порядку, визначеному законом, публічної інформації, що перебувають у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації (п. 3 ч. 1 ст. 21 Закону України "Про громадські об'єднання");

– здійснення інших прав, не заборонених законом.

Економічні права недержавних громадських організацій полягають у тому, що ці організації можуть:

– самостійно здійснювати управління своєю діяльністю відповідно до мети (цілей), визначати напрями діяльності без втручання органів державної влади, інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування в діяльність недержавних громадських організацій, крім випадків, визначених законом (ч. 3 ст. 3 Закону України "Про громадські об'єднання");

– самостійно визначати територію своєї діяльності, крім випадків, визначених законом (ч. 4 ст. 3 Закону України "Про громадські об'єднання");

– реалізовувати свою мету (цілі) шляхом укладення між собою на добровільних засадах угод про співробітництво та/або взаємодопомогу (ч. 1 ст. 6 Закону України "Про громадські об'єднання");

– співпрацювати з іноземними неурядовими організаціями та міжнародними урядовими організаціями з дотриманням законів України та міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України (ч. 2 ст. 6 Закону України "Про громадські об'єднання").

Вищевказаними правами володіють недержавні громадські організації як зі статусом юридичної особи, так і без такого статусу.

Спеціальними правами наділені недержавні громадські організації зі статусом юридичної особи, які в системі органів державної влади мають право (ч. 2, 3 ст. 21 Закону України “Про громадські об’єднання”):

- бути учасником цивільно-правових відносин, набувати майнові і немайнові права відповідно до законодавства;

- провадити відповідно до закону підприємницьку діяльність безпосередньо, якщо це передбачено статутом недержавної громадської організації, або через створені в порядку, передбаченому законом, юридичні особи (товариства, підприємства), якщо така діяльність відповідає меті (цілям) недержавної громадської організації та сприяє її досягненню. Відомості про підприємницьку діяльність недержавної громадської організації належать до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;

- засновувати з метою досягнення своєї статутної мети (цілей) засоби масової інформації;

- брати участь у здійсненні державної регуляторної політики відповідно до Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”;

- брати участь у порядку, визначеному законодавством, у роботі консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів, що утворюються органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування для проведення консультацій з недержавними громадськими організаціями та підготовки рекомендацій з питань, що стосуються сфери їхньої діяльності;

- бути виконавцем державного замовлення відповідно до закону;

- на фінансову підтримку за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів відповідно до закону (ч. 1 ст. 23 Закону України “Про громадські об’єднання”);

- для виконання своєї статутної мети (цілей) володіти, користуватися і розпоряджатися коштами та іншим майном, яке відповідно до закону передане такій недержавній громадській організації її членами (учасниками) або державою, набуте як членські внески, пожертвуване громадянами, підприємствами, установами та організаціями, набуте в результаті підприємницької діяльності такої організації, підприємницької діяльності створених нею юридичних осіб (товариств, підприємств), а також майном, придбаним за рахунок власних коштів, тимчасово наданим у користування (крім розпорядження) чи на інших підставах, не заборонених законом (ч. 1 ст. 24 Закону України “Про громадські об’єднання”).

Серед адміністративно-правових обов’язків суб’єктів можна виділити: 1) абсолютні, які не залежать від якихось конкретних обставин та покладаються на кожного; 2) відносні, які виникають з правомірних дій, спрямованих на набуття прав і користування ними, та правопорушень [13, с. 34–35].

Недержавні громадські організації зобов’язані (ст. 23, 24 Закону України “Про громадські об’єднання”):

- подавати та оприлюднювати звіти про цільове використання коштів, якщо отримують фінансову підтримку за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів;

- вести бухгалтерський облік, фінансову та статистичну звітність, бути зареєстрованими в органах доходів і зборів та сплачувати до бюджету обов’язкові платежі, якщо вони діють зі статусом юридичної особи;

- зберігати правоустановчі документи, документи, в яких міститься інформація про діяльність, яка здійснена відповідно до мети (цілей) та завдань; зберігати і регулярно оновлювати інформацію, достатню для ідентифікації згідно з вимогами закону кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) громадського об’єднання, а також надавати її державному реєстратору у випадках та в обсязі, передбачених законом. Ця інформація не може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом;

- готувати річні фінансові звіти із зазначенням детального аналізу доходів і витрат;

- здійснювати заходи контролю, щоб забезпечити зарахування і витрачання повністю всіх коштів у спосіб, що узгоджується з цілями та завданнями заявленої діяльності громадського об’єднання;

– забезпечити ведення обліку та зберігання не менше ніж п'ять років усіх необхідних облікових документів стосовно внутрішніх та міжнародних операцій, а також надавати інформацію компетентним державним органам на відповідний запит, а також в інших випадках, передбачених законодавством.

Згідно з ч. 1 ст. 22 Закону України “Про громадські об'єднання” держава забезпечує додержання прав недержавних громадських організацій [7].

В Україні статтею 5 вищезгаданого Закону забезпечено гарантії права на свободу об'єднання, які аналогічно застосовуються і для недержавних громадських організацій. Отже, нікого не можна примусити до вступу у будь-яку недержавну громадську організацію. Належність чи неналежність до цієї організації не може бути підставою для обмеження прав і свобод особи або для надання їй органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування будь-яких пільг і переваг. Кожна особа має право добровільно у будь-який час у порядку, встановленому статутом, припинити членство (участь) у недержавній громадській організації.

В Україні за порушення законодавства, яким врегульовано діяльність недержавних громадських організацій, посадові особи органів державної влади, органів місцевого самоврядування, громадяни, іноземці, особи без громадянства несуть відповідальність (ст. 31 Закону України “Про громадські об'єднання”).

Недержавні громадські організації за порушення законодавства України несуть відповідальність, передбачену як Законом України “Про громадські об'єднання”, так і іншими законами України.

Участь у діяльності недержавної громадської організації, діяльність якої заборонена в судовому порядку, тягне за собою адміністративну відповідальність, якщо законом не передбачено інший вид юридичної відповідальності. До прикладу, постановою Хмельницького окружного адміністративного суду від 5 травня 2014 року у справі № 822/1478/14 задоволено позов Шепетівської ОДП ГУ Міндоходів у Хмельницькій області до Грицівської громадської організації з охорони правопорядку “Правопорядок” про припинення юридичної особи. Задовольняючи позов, суд у своєму рішенні зазначив, що “згідно з Витягом з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців відповідал 27.02.2003 р. зареєстрований як юридична особа та з 27.06.2003 р. перебуває на обліку в Шепетівській ОДП. З акту перевірки Шепетівської ОДП № 74/181 від 13.02.2014 р. вбачається, що відповідач не подавав органам ДП передбачені законом податкові декларації та фінансову звітність протягом 2012 року. Заборгованість по сплаті податків та зборів відсутня, що підтверджується довідкою Шепетівської ОДП № 1051/11 від 17.02.2014 року. Відповідно до п. 16.1.3. ст. 16 Податкового кодексу України платник податків зобов'язаний подавати до контролюючих органів у порядку, встановленому податковим та митним законодавством, декларації, звітність та інші документи, пов'язані з обчисленням і сплатою податків та зборів. Відповідно до ст. 38 Закону України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців” підставою для постановлення судового рішення про припинення юридичної особи, зокрема, є неподання протягом року органам державної податкової служби податкових декларацій, документів фінансової звітності відповідно до закону”. З урахуванням наведеного суд дійшов висновку, що позовні вимоги позивача є обґрунтованими, відповідають чинному законодавству та підлягають задоволенню. В апеляційному порядку постанова суду у цій справі не оскаржувалась [14].

Адміністративно-правовий статус недержавних громадських організацій охоплює також обмеження щодо діяльності громадських об'єднань, які встановлені статтею 4 Закону України “Про громадські об'єднання”. Отже, на основі цього вважаємо, що недержавним громадським організаціям заборонено мати за мету (цілі) або вчиняти дії, які спрямовані на [7]: а) ліквідацію незалежності України; б) зміну конституційного ладу насильницьким шляхом; в) порушення суверенітету і територіальної цілісності держави; г) підлив безпеки держави; г) незаконне захоплення державної влади; д) пропаганду війни, насильства; е) розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі; є) посягання на права і свободи людини, здоров'я населення;

ж) пропаганду комуністичного та/або націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів та їхньої символіки.

Інші обмеження діяльності недержавних громадських організацій можуть бути встановлені виключно законом в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей.

Для адміністративно-правового статусу недержавних громадських організацій в Україні характерним є те, що він: 1) поширюється на всі організації та всіх членів (учасників) цих організацій щодо утворення, реєстрації, діяльності та припинення недержавних громадських організацій; 2) відображає особливості взаємодії недержавних громадських організацій та органів державної влади і управління як учасників суспільних відносин; 3) визначає права та обов'язки, що є основою адміністративно-правового статусу, та які реалізуються за допомогою гарантій та відповідальності; 4) складові структури адміністративно-правового статусу є взаємозалежними та взаємодіючими; 5) забезпечує певну визначеність та стабільність недержавних громадських організацій у суспільстві.

Висновки. Узагальнюючи, вважаємо, що адміністративно-правовий статус недержавних громадських організацій – це сукупність прав, обов'язків, гарантій, обмежень та відповідальності, які реалізуються в адміністративних правовідносинах, що виникають під час взаємодії недержавних громадських організацій із державними органами, органами місцевого самоврядування, їх посадовими та службовими особами.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Курило С. Л. *Адміністративно-правовий статус органів внутрішніх справ як суб'єкта взаємодії з органами місцевої влади з питань забезпечення громадської безпеки та громадського порядку* / С. Л. Курило // *Форум права*. – 2012. – № 1. – С. 523–526. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.
2. Мецєрякова О. В. *Щодо визначення елементів адміністративно-правового статусу учасників операцій ООН з підтриманням миру* / О. В. Мецєрякова // *Форум права*. – 2011. – № 2. – С. 609–612. – Режим доступу: file:///C:/Users/user/Downloads/FP_index.htm_2011_2_98.pdf.
3. Колпаков В. К. *Адміністративне право України : підручник* / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 544 с.
4. *Адміністративне право : навч. посіб.* / О. І. Остапенко, З. Р. Кісіль, М. В. Ковалів, Р.-В. В. Кісіль. – 2-ге вид. – К. : Алерта ; КНТ ; ЦУЛ, 2009. – 536 с.
5. *Адміністративне право України. Академічний курс : підруч. : у 2-х т. : Том 1. Загальна частина* / Ред. колегія: В. Б. Авер'янов (голова). – К. : Юридична думка, 2004. – 584 с.
6. *Адміністративне право України : підручник* / Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, О. В. Дьяченко та ін. ; за ред. Ю. П. Битяка. – К. : Юрінком Інтер, 2007. – 544 с.
7. *Про громадські об'єднання: Закон України від 22 березня 2012 року № 4572-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2013. – № 1. – Ст. 1.
8. Московець В. І. *Адміністративно-правовий статус недержавних правоохоронних формувань* / В. І. Московець // *Європейські перспективи*. – 2014. – № 6. – С. 62–66.
9. Личенко І. О. *Захист законних інтересів громадян України у сфері власності: адміністративно-правове дослідження : монографія* / І. О. Личенко. – Львів : ЛьвДУВС, 2014. – 416 с.
10. Додіна Є. Є *Адміністративно-правовий статус громадських організацій в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07* / Євгенія Євгенівна Додіна; Одеська національна юридична академія. – Одеса, 2002. – 21 с.
11. *Загальна теорія держави і права: [Підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів]* / М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін. ; за ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М. В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О. В. Петришина. – Харків: Право, 2011. – 584 с.
12. *Загальна теорія держави і права : (основні поняття, категорії, прав. конструкції та наук. концепції) : навч. посіб.* / За ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. – К. : ЮрінкомІнтер, 2008. – 400 с.
13. Бахрах Д. Н. *Административное право: Учебник для вузов*. – М. : Издательство ВЕК, 1999 – 368 с.
14. *Постанова Хмельницького окружного адміністративного суду від 05.05.2014 у справі*

REFERENCES

1. Kurylo S. L. *Administratyvno-pravovyy status orhaniv vnutrishnikh sprav yak sub'yekta vzayemodiyi z orhanamy mistsevoyi vlady z pytan' zabezpechennya hromads'koyi bezpeky ta hromads'koho porjadku* [Administrative and legal status of the Interior as a subject of cooperation with local authorities on public safety and public order]. Forum prava.. 2012. No 1. pp. 523-526. Availableat: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.
2. Meshcheryakova O. V. *Shchodo vyznachennya elementiv administratyvno-pravovoho statusu uchashnykiv operatsiy OON z pidtrymannyam myru* [To identify elements of the administrative and legal status of members of the UN peacekeeping]. Forum prava. 2011. No 2. pp. 609-612. Availableat: file:///C:/Users/user/Downloads/FP_index.htm_2011_2_98.pdf.
3. Kolpakov V. K. *Administratyvne pravo Ukrainy: Pidruchnyk* [Ukraine Administrative Law: Textbook]. Kiev: Yurinkom Inter Publ, 2003. 544 p.
4. *Administratyvne pravo : navchal'nyy posibnyk* [Administrative law: a tutorial]. O. I. Ostapenko, Z. R. Kisel', M. V. Kovaliv, R.-V. V. Kisel'. 2-he vyd. Kiev: Alerta Publ; KNT Publ; TsUL Publ, 2009. 536 p.
5. *Administratyvne pravo Ukrainy. Akademichnyy kurs: Pidruch.: U dvokh tomakh: Tom 1. Zahal'na chastyna* [Administrative law of Ukraine. Academic Course: : textbook in two volumes: Volume 1. Chapeau]. Red. kolehiya: V. B. Aver'yanov (holova). Kiev: Vydavnytstvo "Yurydychna dumka" Publ, 2004. 584 p.
6. *Administratyvne pravo Ukrainy: Pidruchnyk* [Ukraine Administrative Law: Textbook]. Yu. P. Bytyak, V. M. Harashchuk, O. V. D'yachenko ta in.; Za red. Yu. P. Bytyaka. Kiev: Yurinkom Inter Publ, 2007. 544 p.
7. *Pro hromads'ki ob'yednannya: Zakon Ukrainy vid 22 bereznya 2012 roku # 4572-VI* [On public associations: Law of Ukraine on March 22, 2012 № 4572-VI] Supreme Council of Ukraine. 2013. No 1. Art. 1.
8. Moskovets' V. I. *Administratyvno-pravovyy status nederzhavnykh pravookhoronnykh formuvan'* [Administrative and legal status of private law enforcement groups]. European perspective. 2014. No 6. pp. 62-66.
9. Lychenko I. O. *Zakhyst zakonnykh interesiv hromadyan Ukrainy u sferi vlasnosti: administratyvno-pravove doslidzhennya: monohrafiya* [Protecting the legitimate interests of Ukraine in the property: the administrative-legal research: monograph]. Lviv: L'vDUVS Publ, 2014. 416 p.
10. Dodina Ye. Ye *Administratyvno-pravovyy status hromads'kykh orhanizatsiy v Ukraini : avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.07* [Administrative and legal status of NGOs in Ukraine: Author. Dis. ... Candidate. Legal. Sciences: 12.00.07]. Odessa National Academy of Law. Odessa, 2002. 21 p.
11. *Zahal'na teoriya derzhavy i prava: pidruchnyk dlya studentiv yurydychnykh vyshchykh navchal'nykh zakladiv*. [General Theory of State and Law: Textbook for students of law schools] M. V. Tsvik, O. V. Petryshyn, L. V. Avramenko ta in.; Za red. d-ra yuryd. nauk, prof., akad. APrN Ukrainy M. V. Tsvika, d-ra yuryd. nauk, prof., akad. APrN Ukrainy O. V. Petryshyna. Kharkiv: Pravo Publ, 2011. 584 p.
12. *Zahal'na teoriya derzhavy i prava : (osnovni ponyattya, katehoriyi, prav. konstruktsiyi ta nauk. kontseptsiyi) : navch. posib.* [The general theory of law: (basic concepts, categories, rights. Design and science. Concept): teach. guidances.]. Za red. O. V. Zaychuka, N. M. Onishchenko. Kiev: YurinkomInter Publ, 2008. 400 p.
13. Bakhrakh D. N. *Admynystratyvnoe pravo: Uchebnyk dlya vuzov*. [Admynystratyvnoe pravo: Uchebnyk dlya vuzov]. Moscow: Yzdatel'stvo VEK Publ, 1999. 368 h.
14. *Postanova Khmel'nyts'koho okruzhnoho administratyvnoho sudu vid 05.05.2014 u spravi No 822/1478/14* [Resolution Khmelnytsky Regional Administrative Court of 05.05.2014 in case number 822/1478/14]. Availableat: www.reyestr.court.gov.ua/Review/38582705.

Дата надходження: 20.12.2016 р.